

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak

Melyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1:50 K.
3 évre	3 K.	3 évre	4:50 K.
6 évre	6 K.	6 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-tér 1.

TELEFON 200.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetési díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: Baranyay Lajos.

Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök a felebaráti szeretetről.

A mai nagy, nehéz időkben keservesen meg kellett tapasztalunk, hogy mily kevés szociális érzés lakik a magyar népben s társadalmunkban s ugyanakkor sürgős feladatunknak ismertük föl, hogy a hiányzó szociális érzést kineveljük s fejlesszük. Mikor azt állítom, hogy a magyar népben kevés a szociális érzés, az nem annyit tesz, hogy nincs jó szíve, vagy hogy nem könyörületes s adakozó, — azt sem akarom azzal mondani, hogy kegyetlen s nem akar segíteni, hanem igenis azt akarom nyomatékoznia, hogy mindez a jóság az irgalmasság cselekedeteinek jósága, melyek szabadjára vannak hagyva s melyeket akkor gyakorol, amikor akar, de amellet nem érti át kötelességét, mely embert emberhez s embert a közhöz, a társadalomhoz fűz. Nem érti, hogy a magántulajdon is felsőbb jogok keretében áll s hogy azt nagy közkötelességek terhelik s korlátozzák, — nem érti, hogy az a liszt, az a kenyér csak mértékkel az enyém s hogy a mértéken túl ahhoz a közérdeknek ugyancsak köze van, — nem érti, hogy az egyén munkája a közmunkába s táplálkozásba a köztáplálkozásba van beállítva. Szadjuk az olasz Salandrát, aki „szent önzésről” beszélt s nem vesszük észre, hogy ez az átkozott önzés utolsó porcikáinkig átjár mindnyájunkat, a nagybirtokost, aki legfőbb érdeknek a minél nagyobb bérösszeget, — a gazdát, aki legfőbb érdeknek a minél magasabb árakat nézi s így tovább az járja át a falusi asszonyt is, aki egy koronát is elkérne s elfogadna kettőt is egy tojásért, ha nem félné, hogy becsukják érte.

E nagy neveltelenséggel szemben föl kell világosodnunk s föl kell világosítanunk másokat, hogy ez mind igazságtalanság, zsarolás és jogtalanság s hogy nem értjük a felebaráti szeretetet, ha nincs

szociális érzésünk s nem tekintjük a közérdeket saját érdekünknek, ha nem működünk közre a közjón époly lelkiismeretességgel, mint ahogy dolgozunk saját magunk érdekén és javán.

A első közre-működő a hatóság, azután pedig minden egyesnek kell a hatósággal közre-működnie. A neveletlen ember ezzel szemben azt mondja: kinek mi köze hozzá, hogy tűzbe szorom-e a gabonámat s Dunába a lisztemet. — kinek mi köze hozzá, hogy bevetem-e a földemet? Kinek mi köze hozzá, hogy söprök-e, hogy köpködöm a piacon s a vasúti fülkében, — hogy lopom a napot füstös-mocskos kávéházakban? Pedig, hiába, mindehhez közünk van; közünk van hozzá, hogy az utca sártenger, hogy a mező dudvás talaj, hogy a kávéház s a bűntanya bacillusvesztek ne legyenek! Hogy ne volna ahhoz közünk, ami a közjót, a közérkölcst, a közérót, a közszellemet, a közegészséget rongja s tönkreteszi?

Ebben a közreműködésben lelkiismeretesen teljesíteniünk kell a hatóság rendelkezit s neveletlen ember az, ki azokat komolyba nem veszi s mindenképen kijátsza. Vonatkoznak azok bár élelmezési ügyekre, vagy a fémtárgyak beszolgáltatására, a mi közönségünk azokat kritizálni vagy ignorálni szokta, de eszedébe sem jut, hogy azokat teljesítse. A Fejérmegyei Naplóból értesülök, hogy a posta is hasztalanul figyelmeztette a közönséget arra, hogy a katonák részére szóló csomagokba ne tegyen élelmiszert, mert ez tiltva van; a jölelkü szülők és testvérek csak nevetek ezen a tilalmon és „csak azért is” küldték a jöféle hazait a fronton küzdő vagy a kórházban üdülő beteg harcosok részére. Így történt azután, hogy a székesfehérvári postán egy nap felbontották a csomagokat és száz közül kilencvenkettőben találtak élelmiszert, holott az illetők „becsületszóra” fogadták, hogy az nincs benne. Az ujság e híradása teljesen meg-

bizható s hű képét nyújtja annak, hogy a mi népünk mibe veszi a hatóságot s hogy mily lelkiismeretesen működik közre a teljesen világos rendeleteknek teljesítésében is. Neki a hatóság még csak a pandur, csendőr, finác, végrehajtó, börtönőr képeiben jelen meg, — ideológiája a deresi emlékek befolyása alatt áll.

Ezzel szemben a felvilágosult lelkiismeret a közügyet, a közérdeket, közérkölcst, a közegészséget úgy nézi, mint mely az övé s ugyanakkor oly kényes rá, mint amely másé is s nem vinné rá lelke, hogy lustasága, nembánomsága s élheteretlensége miatt e kettősen szent dolgok körül másokat baj s hátrány érje. Szent önzés, igazán szociális érzés az, mely a magáéban is a másét nézi s a magáéban a másét is szolgálja s előmozdítja, — ellenben pedig átkozott önzés az, mely a magáét úgy tekint, mint magáéban, és egy abból a másét kizárja. S ha még lehetne kizárni! De hiszen ép az a baj, hogy nem lehet a magáéból a másét kizárni. Ha ugyanis nem dolgozom, annak más is megadja az árát, — ha pazarlok, azzal másról vonok el valamit, amit ő célszerűen felhasználhatna, — ha léha, piszkos s egészségtelen környezetben tudóvésztes leszek, azzal másnak egészségét is veszélyeztetem, — ha ily nehéz időkben nem szántok-velek, azzal másét teszek ki az éhhalálnak.

Ime ezeket a kapcsolatokat be kell látni s az azokból háruló kötelességeket lelkiismeretbeli kötelességeknek kell nézni. Az egész társadalomnak közre kell működnie, hogy e részben magasabb fel fogás érvényesüljön. Erős erkölcsi s társadalmi visszahatással rajta kell ütni mindazon, ami a közérót s közjót gyöngíti s az egyéni pazarlásnak s tékozlásnak s ugyancsak az egyéni lumpolásnak s kihágásnak korlátot kell húzni a közjót magasabb fokú jogaival. Senkinek sem szabad valami olyasmi, ami az egésznek árt! Mikor hasad-ránk a felvilágosult szociális

ézésnek az a kora, amikor nagybirtokost, gyárost, gazdát, munkaadót, iparost, postást, kávést, színészt átjár a mások jogaira s javára való tekintet, — amikor mélyen átérezzük s aszerint igazodunk, hogy csak az szabad nekem, ami másnak nem árt s hogy minden érdekem s javam csak a közjót s közérdek keretében mutatkozhatik be? Ami e keretbe nem való, az nem emberarc, hanem karikatura! Ez egy darabja annak a gyakorlati kereszténységnek, mely egyáltalában még nincs gyakorlatban.

Háboru.

A franciák.

Miként Joffre jelentéseiből tudtuk meg először Bethincourt elfoglalását, úgy most is a francia hivatalos jelentésből tudjuk meg, hogy a németek már a második francia állást lövik, azt, amely Haucourt és Bethincourt között terjed. Most már tempójában is gyorsabb a német előrehaladás, amely Avocourtól a Maasig egyetlen ívet alkot és így közeledik Verdun erődjürüjéhez. A nevezetes 304-es magaslathoz, amely a Verduntól nyugatra elterülő csatateret uralja, a németek már egészen közel jutottak. A franciák most már kétségbeesetten szemlélik a németek előnyomulását. Legkitünőbb katonai szakértők felhívják a figyelmet arra a veszedelemre, amelyben a 304-es magaslaton levő francia állások vannak és nem sok jóval kecségetnek a jövőre. Igen fontos, hogy Verdunnak Páris felé vezető fő vasúti vonala most már el van vágva és Verdun fokozódó veszedelme mihamarabb erős hatással lesz a francia életre is. Clemenceau nap-nap után erősebben támadja lapjában a kormányt és aligha mulhatik el sok idő, míg Briand helyzete teljesen tarthatatlan lesz.

Hollandia.

Az óriási harc eseménye után fontosságban következik a hollandiai válság, amely még korántsem intőzött el. A hollandi első kamara holnap ülésre összeül, az ülésen a kormány állítólag meg fogja ismételni multkori kijelentését. Entente részről most már tagadják, hogy a párisi nagytanácsos merényletet terveztek volna Hollandia

AZ URANIA AZ APOSTOL PETŐFI ELSŐ FILMJE.

péntek és szombati filmszenzációja

A prólógót BENES ILONA színművésznő szavalja.

függetlensége ellen, sőt a párisi Havas Ugyónkság egy hivatalos közleményében cáfolni igyekszik azt is, mintha a konferencián egyáltalán szóba került volna Hollandiának akarcak a neve is.

Olasz harctér.

Az arcvonal egyes szakaszain a tűzérési tűz élénksége fokozódott. Az ellenség tervszerűen tüzelt az arcvonalunk mögött levő helységekre. Így a tenger-melléken Duino, Görz déli része, a St. Peteri kórház és a görzi grófság több más helysége, Karinthiában St. Kathrein és Uggowitz (a Canale-völgyben), Tirolba Levico és Rovereto nehéz tűz alatt állott.

Rivánál a harcok tovább folynak.

Olasz szociálisták a béke mellett.

Az olasz kormány a szociálista-párt által május 1-ére a „béke világnépe” című öszszehívott gyűléseket nem tiltotta el. A szocialista lapok ennél fogva felhívják a lakosságot, hogy a gyűléseken nagy tömegekben jelenjenek meg. Rómában 30 ilyen gyűlést fognak megtartani.

Városház toldozás megmogyvás.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Tisztelt Szerkesztő ur! A Fejérmegyei Napló keddi számában olvastam, hogy a városháza ügyét erős kezekkel mozgatták a megoldás útjain Vinkler Vilmos főmérnök helyettes ur. Nagyon szép! Látnuk, hogy a főmérnök ur jó keresztény ember: kenyérrel — akarom mondani — egy második emelettel akarja viszázadni ezt a gonosz várost azért, hogy öt pár év előtt kitessékelt. Eddig rendben volna az ügy.

De, engedje meg tisztelt Szerkesztő ur, hogy néminemű zavaros gondolataimat közöljem Önnek. Sokszor megtörténik, hogy hadikosztól tulterhelt gyomrom az éjszaka idején felébredsz s akkor aztán néhány manó valóságos focballt játszik a fejemen a mi városházügyünk lapdjával. Ilyenformán: Miért vittük mi meg pár év előtt annyi százezer koronáért a Zichy-Bierbauer-Obermajer-háztömböt? Azt mondták, azért, hogy azon a telken új városházát építhessünk. Hát miért nem építettünk? S ha bizonytalan volt ez az építés, hát miért vittünk, mielőtt ez az építés biztos lett volna? Tovább. Azt mondták,

hogy nem építünk, el tudjuk ezekben a házakban, legalább ideiglenesen, helyezni az összes városi hivatalokat. Hát miért nem tudjuk elhelyezni? S ha nem tudjuk elhelyezni, miért gondoltuk akkor, hogy el tudjuk helyezni? Tovább. Azt mondják, ha a régi városház fölé egy második emeletet építünk, akkor minden hivatal el tudunk helyezni. Hát akkor a nagy házvásárlás helyett miért nem kezdtük mindjárt ezzel, a második emelet felépítésével? Azt mondják, hogy ez nem lett volna elég. Hát ha nem lett volna elég, akkor hogyan jövünk most arra a gondolatra, hogy az új emelet felépítése után a földszinti helységeket bére adjuk? S ha bére adhatjuk a földszintet, minek akkor az emelet? S ha kell az emelet, hogyan tudjuk akkor a földszintet bérebeadni? Hisz az emeleten nem lesz több hely, mint van a földszinten s a földszinten nincs kevesebb, mint lesz az új emeleten.

Tovább. Ha legalább husz éven belül reményünk van, hogy az új városházát megépíthetjük, miért dobunk akkor most ki az átalakításra nyolcvanezer koronát? Vagy, ha érdemes elkölteni ezt a nyolcvanezer koronát, mert az új városházát előreláthatólag még az unokáink sem fogják meglátni, hát akkor miért vittük meg s ha

megvettük, miért nem adjuk el azt a háztömböt, most, mikor olyan sok a pénz? Ha pedig, dacára a sok pénznek, a városban nem akad vevő egy elsőrangú forgalmi ponton fekvő háztömb megvételére, nem gondolja Szerkesztő ur, hogy a város igen rossz vásárt csinált, mikor ezt az ingatlant megvette? S megint: ha most nem tudja eladni, nem gondolja, hogy akkor valahogyan igen ebul állhatunk itt Fehérvárott, ha az ilyen ingatlanok értéke nem emelkedik, hanem csökken?

Ne csodálkozzék tisztelt Szerkesztő Ur, ha az ilyen éjszakai rémétől-félve, morfinista leszek.

Volna még egy kis kérdeznivalóm. A vármegyeháza teret most gyönyörűen rendezték. Gömb-akác-és platán, vadgesztenye és fenyő, tuják és bazsarózsa lehelik az özönt, adják az árnyékot, döntik az illatot az óskoronázó városnak ezen a kedves oázisán.

Semiramis függökertje kismiska lehetett ehhez képest. Gyönyörtől táguló tüdővel szittam magamba a napokban (eső után volt, mikor a vízvezetékű öntözésre nem volt szükség) a Ferenc József-ter illatát s hálálkodtam úgy tiokban Kovács A. Sándornak, ennek az önzetlen, sőt könnyelműen altruista embernek, aki ezzel az ő ideális köztevényességével tulaj-

TÁRCA.

A függő lámpa.

A város Páva-utcájában laktak valahol. Három tagból állt a kis család: Madai Pál, a felesége, és leányuk, a szépséges Emmike.

Madai már harminc év óta pergetteti a tollat a városnál, az utóbbi időkben három korona napidijjal.

Az öreg diurnista valódi mintaképe kartársainak. Nemcsak becsületessége, rendkívüli szorgalma, de ama példátlan fölénye által vált ki, hogy köztudomás szerint négyezer korona megtakarított pénze volt az „Első Hazai”-nál.

Pedig felesége, Mária asszony egy fillért sem hozott a házhoz, csak okos beosztó képességét, körültekintő számító eszét, na meg egy szobára való bitort.

Az egész háztáj egyszerű csín és rend képét adta.

— Na fiam, szolt egy este vasorázás közben Madai, ma vittem be újra husz koronát a takarékbá. Ezzel megkezdődött az ötödik ezer gyűjtésed.

— Bizony, bizony, édes Palim, mondta az asszony az asztalra téve a frissen főtt estélt; hallatlan a te szorgalmad.

— Mert a pénzt abból kuporgatta össze az öreg, amit magánmunkából szerzett, otthon dolgoztatva sokszor éjfélt után is.

Tya, édes fiam, most még szorgalmasabbnak kell lennem: télnek nézünk eléje és tavasszal lesz Emmike esküvője. Igali Béla derék fiú. Nemsokára maga kezére nyit gyógyszerért; aztán egy gyógyszerésznő nem léphet ám akárhogy a világba; ugye, kis mókus? Hanem most még egy kis dolgom van. A princi jól ellátott munkával. Sebaj, jól fizet. Takarítsatok le az asztalt egymásután. Tedd csak erré a lámpát. De rosszul ég.

— Tán rossz benne az olaj.
— Rossz biz lelkem, de nem a lámpában, hanem ebben a két másik mécesben, mely a szemgödreibe pislog.

— Na, mert túl is használod őket, édes hágem.

— Hát igaz agyonrobotolom magamat s a mellett nincs semmi semmi kényelmünk. Micsoda undok lámpa ez, alig ad egy kis világosságot.

— Bizony, szolt közbe Emmike,

vehetnél egy olyan szép függőlámpát, a milyen Golaj báccsának van. Nem lehet az tulságos drága és olyan világos a szobájuk, mintha a nap ragyogna belé.

— Nincs egy fabatka fölösleges pénzem, kis lányom. A nélkülözhető husz koronát ma vittem be; — ha csak ki nem venném.

— Persze, persze, akkor lehetne, mondta Madainé. De hisz ez még nem volna valami világa szóló bűn.

Az öreg irnok a fületővét vakargatta, mintha valami rossz manót akarna onnét — elhessegetni.

Álló hétig folyt a tanácskozás a függő lámpa tárgyában, míg végre egy szép decemberi reggelen, hidegtől kicsipett ábrázattal zörgetett be Madai Pál Páva utcai lakásán.

Emmike nyitott ajtót.

— Itt van apa?

— Itt!

Nagy elővigyázattal botlották föl a csomagot, mikor letette kezéből a bolti szolga.

Egy függő lámpa került elő minden apparátusával.

Egész délelőtt vizsgálgatták.

Hogy volt, apa?

— Tizenhét korona.

— Szép pénz, motyogta Mária asszony.

— Ebédig bele nem fáradnak a nézegetésbe.

Délután már ott függött a lámpa mint valami repülő angyal a karácsonyán.

Csak az a baj esett, hogy a padmaly rozant volta miatt nem lehetett közepén fölakasztani hanem a szoba bal sarkába.

Ez alkalomból valamivel gyorsabban gubúdzott ki az elhatározás. Négy nap multán ott diszelgett a formás íróasztal. Olyan tetszetős volt, hogy még a takarékoság mintaképe: Mária asszony se sokalta az ellenében lefizetett negyven koronát.

Később azonban csappant az örömiük. A csodaszép butordarab közel esvén a nagy festett asztalhoz, a közvetlen szomszédtság épen nem volt előnyös a díszes asztalnak.

— De ha már benne vagyunk, ne legyünk fukarak, Ez otromba helyett veszünk egy formás ebédlőasztalt.

— Azt magam se bánom, szolt Madainé s már az ő szemében is kigyult az a végtetes tűz: a nagyzás szövétneke.

A szándékot tett követte.

(Folyt. köv.)

SÖVEGJARTÓ vászonruháza. Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különléle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők-ből. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszővetekből.

OLCSÓ

szatott árak.

BLOUS UJDONSÁGOK! Crepp, Grenadin, Voal, VERMES áruházában.

Crepp de chime és fehér, kézzel himzettekben óriási választék

ALKALMI VÉTEL LEGFINOMABB FEHÉRNEMÜRE VALÓ HIMZÉSEKBE.

donképen maga alatt vágja a fát. Hogyne! hisz pár év alatt nem lesz ebben a városban beteg ember!

Igy tündöttem. S ezenközben kissé könnyelműen messze haladtam délfele s így belekerültem (hogyan is mondják ezt ma diplomáciai nyelven?) a Simor-utca érdekszférájába. El tetszik találni, ugyebár, hogy arra a bizonyos kis közre gondolok? No igen, arra. Gondoljon a Szerkesztő Ur is rá s eszébe jut a délszaki nővények minden pompája, a fűszer-szigetek minden illata. Gyönyörű szomszéd! Bocsásson meg, nem folytatom tovább a mókázást. De komolyan és szeretettel kérdelem: Hát igazán megfelelőnek tartja a város vezetősége azt, hogy egyik legeszebb terétől, virágos kertjétől húsz lépésnyire egy illemhelynek, trágardombnak használt szűk, sötét köz éktelenkedjék? S ha nem, hát nem talán elérkezettnek az időt arra, hogy a vármegyével szót értsen s töle méltányos áron azt az éktelen, ormóttan fallal bekerített, ordító nagykapusnemudommsodát meg vegye és eltüntesse a föld színéről? Én hiszem, hogy a vármegye tudna gavallér lenni. Hogy a vármegyeházának azokra a helyiségekre szüksége van? Nem tudom, mit tartanak ott. Néhanapján, ha nyitva a kapu, látok ott néhány méter fát. Nem tudom, másutt hol tartják a tüzelőanyagot, de azt tudom, hogy sem a városvezetésnek, sem a törvényháznak, sem az iskoláknak, sem más nagy középületüknek nincs ilyen éktelen, haszontalan, csúf, felesleges, köztisztasági, közrendészeti, közegészségügyi szempontból kritikán aluli környezete. A szemináriumnak sokáig volt. De jó egy évtizeddel ezelőtt volt ennek a városnak egy püspöke, egy jólelkű, áldozatos kanonokja, meg a jó szót megértő vezetősége, kik összefogtak és megmutatták, miként lehet a város közepéről egy otromba falóvezte fáskertet eltüntetni és helyébe egy szép, tágas, tiszta utcát, meg egy kedves, kicsiny kertet létesíteni.

Mit gondol Szerkesztő Ur, lesz Fehérvártól illetékes ember, aki magáévá meri tenni ezt a gondolatot? Pláne most, hogy én itt szólítottam meg?

Gondolja? Hát csak gondolja! Tisztelettel X.

A Székesfehérvári Hitelszövetkezet tulajdonát képező Deák Ferenc-utca 4. szám alatti ház szaban kézből eladó. Tudakozni lehet a Hitelszövet pénztári helyiségében Távirat-utca 6. sz. alatt hetenkint csütörtökön és szombaton d. e. 9-12-ig, vagy dr. Klauz György kanonoknál az intézet elnökénél Szent István-utca 12. sz. alatt.

HIREK.

— Gyula-nap a városházán. Dr. Saára Gyula polgármester névnapját a városházán a szokásos üdvözlésekkel tartották meg. A városi tanács dr. Kerekes Lajos főjegyző vezetésével tisztelgett. A tanfésztület, tüzoltók egyesülete és mentők szintén küldöttséggel jelentek meg a polgármesternél, aki meleg hangon mondott köszönetet a szives megemlékezésért.

— E öleptetés. A vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszter Kunos Gyula és Vértes József felsőkereskedelmi iskolai tanárokat a VII. rangosztály 2. fokozatába léptette elő.

— A Vértes vitéz szoborbizottsága gróf Széchényi Viktor főispán előklésével ülést tartott. Wertheim Pál titkár jelentést tett az aktió ideiglenes befejezése óta lefolyt eseményekről, melyek közül kiemelendő, hogy Ófelsége a Lyka Dóme által felajánlott miniatűr szobrocskát kegyesen elfogadta és erről Sándor János belfügyminiszter a bizottságot íratban értesítette. A megyében szétküldött emléklapok megváltásából és önkéntes adományokból 3931 K 42 f. folyt be, ugy, hogy a Vértes vitéz szobornak a Fejérmegyei Takarékpénztárnál kezelt alapja, a költségvetés levonása után ma 24856 K 11 fillért tesz ki. A szoborbeállítás szombaton, április 16-án kezdődik újból, s a jelzett napon délelőtt 10 órakor a belvárosi elemi iskolák növendékei vonulnak föl és a szobornál ünnepélyt tartanak. Egvégre szombaton és vasárnap délelőtt 10-12-ig, délután 4-6 ig lehet a szegyet beverni, a nagyhéten a szobor pavilonja zárva lesz és csak a husvétü ünnepek után lesz ismét nyitva. Ófelsége Izabella főhercegnő megbízásából Széchényi Viktor gróf főispán fogja a szegyet — ünnepély keretében — beverni, melynek időpontja később lesz meghatározva.

A bizottság elhatározta, hogy a jótékony célt szolgáló levelezőlapok és szobrocskák árusítását a pavilonnál szorgalmazni fogja. Az ülés végén elnököl főispán indítványára a Fejérmegyei Takarékpénztárnak, illetve Hübner Károly vezérigazgatónak a pénz kezeléséért és Wertheim Pál titkárnak működéséért köszönetet szavazott.

— A hadikölcsön új hivatalos elnevezése. A tőzsdetanács közölte, hogy második kibocsátású 6 százalékos m. kir. adómentes járadék-kölcsön és a harmadik kibocsátású 6 százalékos m. kir. adómentes járadék-kölcsön kötvényeinek címletei egyenértékűek és egymás helyett szállíthatók. Ezentúl a I. 6 százalékos magyar hadikölcsön, a II. és III. 6 százalékos magyar hadikölcsön hivatalos elnevezése pedig 1915. évi 6 százalékos magyar hadikölcsön.

— Középeurópai tanítószövetség? A német tanító-egyesület elhatározta, hogy felszólítja a magyar és az osztrák testvéregyesületeket, vegyenek részt a középeurópai tanítószövetség megalakításában. A szövetség megalakítását az Eisenachban pünkösdbor tartandó gyűlésre tervezik. Hát még milyen szövetség lesz?

— Ne pénzt adjanak a harangokért. Tisztelet Szerkesztő Ur! Azt hiszem, már nem messze vagyunk attól a naptól, amikor harangjaink fognak berukkolni az ármádiába gyűnyek. Azi is hiszen, hogy bár nehez szívvél és könnyes szemmel válnék meg kedves harangjainktól, amelyeknek hangja ép ugy hozzátartozik a mi életünkhöz, mint sok más egyéb — mégis szívesen adjuk oda, mert szüksége van a hazának rájuk. Magyar ember előtt pedig a haza mindenek előtt. A hazáért mindentől meg tudunk válni.

A harangokért az egyes templomok pénzbeli kárpótlást kapnak. Körülbelül a harang értékének felét. Háboru után természetesen minden templom igyekszik fog új harangokat szerezni. Mennyi áldozatba és még inkább mennyi időbe fog ez kerülni, amire megvalósítani tudják. Mennyi mindenféle módot kell majd kitalálni, hogy a szükséges pénz egybeöjljön az új harangok beszerzésére. Szerintem sokkal méltányosabb volna, ha a hadvezetőség nem adna pénz az elrekrvált harangokért. Csak kölcsönbe venné őket s a háboru után az egyházi és más harangokat öntetne és visszaadná a tulajdonosoknak. Öt év alatt — a leghosszabb dátumot mondva — valamennyi templom visszakapná a harangjait. Így pedig évtizedek is elfognak mulni s sok szegény templom, egyházközség — akkor is harang nélkül lesz: Tisztelettel Fegyels.

— Az Öltáregylet szokásos kiállítására virágvasárnap nyílik meg s látogatható vasárnap és hétfőn 9-6 óráig.

— Dr. Prohászka Ottokár hadiárva-ház. Megirtuk, hogy a kis Kecznán Laci házimozijának jövedelmét a dr. Prohászka Ottokár hadiárva-házra adta. Lapunk ezen híret a kis Laci papája Neumban olvasta, s a következő levelet küldte 50 korona kíséretében a dr. Prohászka Ottokár hadiárva-házra:

IV/7. Neum. Kustenschutz.

Tisztelet Szerkesztő Ur! Olvastam lapjában fiam adományát a hadiárva-házra. Ugyanattól a szeretettől vezéreltetve és az Ottokár névvelője iránti hódolattal és bálumattal, mai postával 50 K, adtam fel ugyanarra a célra. Egyet azonban kérek kigazítani. Több mint egy esztendei harcéri szolgálát után, távol praxisomtól, gyermekeimnek nem én vettem a házi mozit, hanem a Jézuska hozta, egy nagynénike közvetítésével. Szerkesztő urnak tisztelettel Kecznán Livius. Bakonyársárányból pótlólag 3 K, küldtek.

— Országos vásár. Folyó hó 16 és 17-én országos vásár lesz Székesfehérvártól, amelyre mindenféle állatok felhajthatók.

— Iparosok és kereskedők hadisegélye. A belfügyminiszter által folyósított hadisegélyre 1600-an jelentkeztek. A kiküldött bizottság 800 jelentkezőt jelölt ki s ezek között a hadisegélyt egy hét óta osztja ki a bizottság.

— Cigaretta a beteg katonáknak. A felső kereskedelmi iskola ifjusága husvára 5000 Cigaretta oszt szét a beteg katonák között. Karácsonykor 8000 darabot osztottak szét.

APOLLO MOZGÓSZÍNHÁZ.

Csütörtökön, pénteken és szombaton

április hó 13, 14 és 15-én

A kinematografia legragyogóbb alkotása!

SALAMBO

Flaubert Gusztáv világhírű regénye után 6 felv.

A klasszikus ókorok, az egykor hatalmas Karthagónak minden pompája, minden lejegyzetessége pazar kiállításban látható és filmen

A LEGHATALMASABB FILMJELENETEK

Előadások: Csütörtökön fél 7 és 9 órakor. — Rendes Pénteken és szombaton fél 5, fél 7 és 9 órakor. — helyárak.

Tavaszi KALAP MODELL ujdonságok megérkeztek; bő választék áll az urhölgyek rendelkezésére, ugy az egyszerűbb, mint a legelegánsabb formákból. Közismert női szabóságomban készílt női divat különlegességek üzlete, Nádor-utca 1. sz. — Telefon 341.

Radó

— **A tejhamlítás — család.** A nagyközönség körében bizonyára kellemes és öröndetes feltűnést fog kelteni az az ítélet, amelyet a budapesti királyi büntető törvényszék hozott, amellyel egy megrögzött tejhamlító csalás miatt felcsztendi fogházra ítélte. A királyi ügyészség család vétségének kísérlete miatt a büntető királyi járásbírósnál bűnpörbe fogott egy tejhamlítót. A királyi ügyészség család kísérletét látta abban, hogy a tejhamlító a fogyasztóközönségnek szánt tejbe vizet öntött, ezáltal magának jogtalan anyagi hasznot akart szerezni és hogy a család végre nem hajlotta, ebben a tej felvételére akadályozta meg. A bíróság azonban család bűntettének kísérletéért tízhónapi fogházra, háromszor ötszáz korona pénzbüntetésre, mint mellékbüntetésre és háromévi hivatalvesztésre ítélte. Kimondta a bíróság, hogy az 1895. évi XLVI. törvény cikk 3. §-ában ütköző kihágás tényálladékát a mezőgazdasági termék hamisítása képezi, melynél a tettes szándékának magára a hamisításra kell irányulnia — ezzel szemben azonban a vádlott cselekménye jogtalan vagyoni haszon szerzésére s a sértetteknek a fogyasztóknak fondorlattal tévedésbe ejtésére és vagyoni megkárosítására irányult és a cselekményben az élelmiszerhamisítás csak mint eszközcselekmény ismerhető fel. A cselekmény elkövetésénél tanusított nagyfokú vakmerőségét és kapzsiságát, cselekményének közveszélyességét a közönség kiszpojózására üzletszerűen kifejtésére s jobbára gyermekekből betegekből s öregekből álló tejfogyasztó közönség egészségét, is veszélyeztető tevékenységét. A vádlott felelőssége folytán került az ügy a királyi törvényszékhez mint másodikfokú büntető bírósághoz. A kir. törvényszék a család kísérletének tényálladékát szintén megállapította és e tekintetben magátév tette az első bíróság ítéletének indokolását. Szeretnék, ha nálunk is alkalmaznák a paragrafusokat a tejhamlításra. A precedens meg van. Csak követelni kell. Az élelmiszerhamisítókat semmi kímélet sem érdemelnek.

— **Az ontente háborus adóssága.** Nagybritánia államadóssága, amely a háború kitörésekor 14—15 milliárd volt, a londoni Economist közlése szerint 1916 augusztus 1-én 59 milliárd lesz. Oroszország államadóssága 1916 augusztus 1-én 60 milliárd lesz; a háború kitörésekor 187 milliárd volt. A francia államadósság 261 milliárdról 585 milliárdra emelkedik, ma az olasz államadósság 144 milliárdról 184 milliárdra.

— **A tengeri, bab, borsó és lencse maximális ára.** A hivatalos lap közli a tengeri, bab, borsó és lencseért követelhető legmagasabb árakat. A tengeri árai 1916. augusztus 1-étől 1917. májusig métermázsánként 22:50—28:00 K között változnak. A bab ára 56 K, a borsóé 66 K, a lencsésé 66 korona lehet. Aki a jelen rendeletben megállapított áraknál drágábban árusít, vagy vásárol, kihágás követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetés büntetendő. E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak mint rendőri büntető bíróságnak, a székesfehérvári államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

— **Közigazgatási bizottsági ülés a vármegyénél.** A vármegye közüzemügyi bizottsága szerdán délelőtt tartotta ülését gróf Széchenyi Viktor főispán elnökelete alatt. A pénzügyigazgató jelentése szerint a múlt hóban a kincstár követelesse 2.436.280:74 korona volt, ebből befolyt 1.040.460:34 kor. dr. Lauschman Gyula tisztí főorvos jelentése szerint a vármegye közegészsége jónak mondható. Részletesebben holnap ismertetjük.

Schaller Flóris királyi tanfelügyelő a megye közsejtségeinek iskoláiról mutatta be szokásos jelentését, amely szerint a tavaszi munkák megkezdése és munkaerő hiánya miatt a legtöbb helyen nemsokára az évszázó vizsgálatokat meg fogják tartani.

— **Vöröskeresztjelvények.** A székesfehérvári Vöröskereszt választmánya szerdán délelőtt gróf Széchenyi Viktor elnökelete alatt ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy Vöröskeresztjelvényeket hoznak forgalomba. Háromféle jelvény lesz: egyik a város, a másik a vármegye címerével, a harmadik pedig a két-tónok egyesítésével. Az előbbiekre 1 K, az utóbbi pedig 1:50 K, lesz. A jelvényeket, Üllmann, Kümmei, Klöckner és Knazovitzky üzletekben fogják árusítani. A választmány ezenkívül a szokásos havi ügyeivel foglalkozott.

— **Hogyan veszik át a háztartási főmekeket?** Tisztelt Szerkesztő ur! A háztartási főmek beszolgáltatásánál — ha jól emlékszem, nem volt kikötve, hogy kizárólag a tisztá retet veszik át, hanem az idegen alkatrészeket is Mégis, amikor hazafias kötelességből elküldtem rzedényeimet beváltani, a mosdótömet nem vették át, hanem előbb nekem le kellett szednem róla az összes vasalkatrészeket s csupán azért a vékony kis rzedémeket kaptam meg a kártalanítási összeget. Ha így lett volna előírva a beszolgáltatás, egy szót sem szólnék. A rendelet szerint azonban mindenestül kell átvenni a beváltással megbizottaknak. Hát akkor miért nem így teszik? Ezt már többen szóváltették nekem, azért hozom az igentisztelt Szerkesztő ur tudomására. Köszönettel vennék, ha sziveskednék a rendőrihatóságnál utánanézni, hogy vajjon jogos-e ebbeli panaszunk. Mert ha igen, akkor szervezkedni fogunk s követelni fogjuk, hogy az üstököröl leverett vasalkatrészeket is átvegyék s megfizessék érte a járandóságot, amelyhez a rendelet szerint jogunk van. Tisztelettel Dr. Fém Beváltó.

— **Kukoricát loptak.** Mészáros Imréné Sár-utca 31. szám alatti ladostól elloptak 208 korona értékű tengerit. A kukoricátolvajt keresi a rendőrség.

Petőfi Apostolából.
MOTTO.
Elmondjam a történetet.
E férfi életét?
Ugy festeném le, mint egy patakot,
Mely ismeretlen sziklából fakad,
[mely
Sötét szűk völgyön tör keresztül,
Hól károgó hollók tányásznak
Minden nyomon egy köbe botlik
S örök tájdalmat nyögnek habjai.
Szavalja: *Benes Ilona* színművésznő.

Salambo
Flaubert Gusztáv világhírű regénye után dráma 6 felvonásban.
Bemutaja az Apolló-színház április 13, 14. és 15-én csütörtökön, pénteken és szombaton.

Amit Flaubert Gusztáv gazdag fantáziája elképzelt, mikor ezt az örökbecsű regényét megírta, az eleven valóságban mind elvonul előttünk e filmen, amely méreteiben, tömegjeleneiteiben és egész kivételiesen páratlan produkciója a filmgyártásnak. A klasszikus ókorban, az egykor hatalmas Karthágónak minden pompája, minden jellegzetessége özpontosul a pazar kiállításban és szeniális rendezésben. A Karthágói király palotája, Thanit istennő ragyogó temploma, a város hatalmas falai, a korhű kosztümök artizsikus szépségükben is csodálatraemlélték. Amit azonban a rendezés a tömegjeleneitekből produkál az a valósággal lebilincselő s csak azzal mérhető össze, amit Reinhardt nyújt a rendezésben. A csata a rómaiakkal, a táborozó és továbbonuló zsoldosereg, mely mint a lava hőmpölyög az utakon és hegyeken, Karthágó ostroma, mind, mesterien realizáltikus és szinte megdöbbentően szép tömegjeleneitek.

A film meséje maga is lebilincselő érdekesség. Hősnője Salambo, Hamilkar karthágói király leánya, aki megszereti a rabzsolgából lett gladiátorszépséggű zsoldos hadvezért, Mathót. A drámai jelenetek egész sorát látjuk lejátszódni, míg Mathó a szépséges királyleány kezét elnyeri. Flaubertnek e regénye a szépségnek, a fiatalságnak és hősiességnek a diadalmas éneke. A főszereplők nagyszerű játékukon is művészi szenzáció. Hogy e ritka műélvezetet nyújtó, irodalmi becsű filmet mindenkinek alkalmá legyen megtekinteni, a helyárakat az Apolló-színház nem emelte fel. Előadások csütörtökön fél 7 és 9 órákor, pénteken és szombaton fél 5, fél 7, és 9 órákor. Jegyek előre válthatók Krausz Verona dohánnyüzéjében, és este az Apolló pénztáránál.

Az Uránia mozgószínház hírei.

— **Az apostol.** Petőfi szerelmét, szenvedését, vágyait és tüzes lelket semmiféle életrajz, semmiféle esztetikai tanulmány nem örökítette meg oly jól, oly plasztikusan, oly művészettel, mint a nagy költőnek műve: Az apostol. Ő maga, az ő szenvedései elevenednek meg az apostol életének látásában. Ő volt az, aki minden veszen, nyomoron, kínoldáson keresztül feljutott a magasba, ahol a nemzet szeme elé állt, ahol mindenki őt látta, ő volt az, aki a szolgaságot nem tudta tűrni, ő volt az aki a nyomorgott hosszú éveken keresztül. Petőfit a magyar kinematografia alkotásai között meg kellett örökíteni. R. Saár Aranka mint Szendry Julia és K. Kovács Andor a Magyar Színház tagjai a többi szereplőkkel egyúttal Herczog Jenő Ady, Rónai Valér, Mihályi Julia, Bera Paula együtt tudásuk legjobbját nyújtják. A prólogot *Benes Ilona* színművésznő szavalja.

— **Köhögés és rekedtség ellen a legjobbnak bizonyult háziszer a dr. STÖRK-féle komprimált mell-pasztila.** Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Róbert „Magyar Korona” gyógyszerárban, Székesfehérvár, Városházán.

— **Vegyűk, olvassuk és terjesztük a Magyar Kultura kiadásában megjelent kitűnő apoloiai füzeteket,** melyek 20 filleres árban Horváthné és Rónainé papírkereskedésében kaphatók. Eddig a következők jelentek meg: Örök örömeim. — Atheista-e a modern tudomány. — Az ész és az Isten léte. — Világrend és Isten. — Az élet eredete és az Isten.

Nagyszerű újítás folytán gyermekfölvételek a legsikerültebben készülnek VIRAG műtermében Rákóczi-utca 5. Szolid egészségük árak. Telefon 334.

Telefon 233. — Tefon 233.
Szerdán és csütörtökön
április 12 és 13-án:

A vesztőhelyen
Háborus filmszenzáció a Galícia harcterről hiteles útközletek sorozatával 4 felvonásban.
Lili Zaugenberg főszereplésével.
Nagyszabású pótműsorral.
2 előadás fél 7 és 9 kor.

APRÓHIRDETÉSEK.

Mindenasfuit, tisztességeset felvezesd az Egyhásmegyei Könyvnyomda Szt. István-tér 1. sz.

Ügyes bolti leány ki a kiszolgálásban és pénzkiszárással is jártas kerestetik. Cim a kiadóban.

Tanulók felvételnék Saly Sándor lakatosnál Horog-utca 6. sz.

Szabas, varras és mintarajzolásban alapos oktatás nyerhető, Urbán Margit tanítónéjében, Ybl-Miklós-utca 14.

Gyerekokcsik legolcsóbbtól a legfinomabbik Gerendai Gyula vászon, fehérnemű, gyermek-kelengye üzleteben kaphatók, Székesfehérvár, Kossuth-u. 4.

Karpos munkákat szolid és megbízható kivitelben készít Turner Imre kárpitos és díszítő Szt. István-3. szám.

Egy 12 személyes porcellánkészlet eladó. Honvéd utca 5. szám.

A Stampay-féle imák és énekek kaphatók Horváthné és Rónainé papírkereskedésében 50 és 70 filleres árban.

Óriási ribizke tövenként 16—20 fill., bötermő málna tövenként 4—5 fill., nemes számoça (eper) palántánként 1 fill., nürnbergi édes torna kilogrammonként 60—80 fill., óriási bíbor-számszörzép palántánként 4 fill., nemesített krizantim palántánként 4 fill., közönséges krizantim csomókint 10 fillér kapható Széchenyi-u. 26. sz.